

Matbuaları toplama hakkında 1/903 numaralı kanun lâyihası ve Maarif, Dahiliye, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı 6/637

18-III-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 13-III-934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan « matbuaları toplama » hakkındaki kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâyihası

Memlekette çıkan bütün neşriyatın toplu olarak muayyen yerlerde bulundurulması ve bunların muntazaman fihristlerinin tanzim ve neşri Türkiye maarifinin çok ehemmiyetli ihtiyaçlarından biridir. Bu ihtiyacı aynı suretle hissedilen muhtelif memleketler Dépôt Légal kanunlarıyla memleketleri dahilinde intişar eden bütün eserlerin muayyen bir miktarını neşrini müteakip tâbilerden almak suretile toplamakta ve bu suretle millî kütüphanelerinin bütün memleket neşriyatı ile muntazaman beslenmesini temin etmekte ve neşrettikleri umumî ve tasnifli fihristlerle memleketlerindeki neşriyat hayatından bütün cihanı haberdar etmektedirler.

Memleketimizde bugüne kadar tatbik edilmemiş olan bu esasın bir an evvel kabulü zarurî bulunmaktadır. Bu suretle memleketimizde yapılan bütün neşriyatın muayyen ve mesul bir teşkilât tarafından muntazam bir surette takip ve tasnif edilerek muhafazası kabil olacaktır. Bunun temini için merbut kanun lâyihası teklif edilmiştir.

Yapılacak toplamanın bir yıl başından başlaması kolleksiyon ve fihrist tertibi bakımından ehemmiyetli olduğu için mebdede olarak 1934 yılının ilk günü esas alınmış ve bunu tesbit eden birinci maddede her matbuadan alınacak miktar yedi nüsha olarak tayin olunmuştur.

İkinci madde verilmesi mecburî olan matbuaların neşirlerini, üçüncü madde zaman ve tevdi suretini göstermekte, dördüncü madde Hükümetçe mahrem tutulan neşriyatın bundan müstesna bulunduğu hükmünü ihtiva etmektedir.

Beşinci madde ile tevdi mecburiyetinden müstesna tutulan matbuaların neşirleri gösterilmektedir.

Mükerrer ve tadilli tabırların bibliyografi noktasından olan ehemmiyeti bakımından bunların tevdi mecburiyeti altıncı madde ile tasrih edilmiştir. Yedinci, sekizinci maddeler verilenlerle satışa çıkarılanların aynı olması ve Türkiye haricinde türkler tarafından bastırılan eserlerin de aynı suretle tevdi mecburiyetlerini tesbit etmektedir. Dokuzuncu madde toplanan eserlerin nerelere tevdi olunacağını göstermektedir. Onuncu on birinci maddeler toplama işini kolaylaştırmak için Maarif vekâletinin mücehhez olması lâzımgelen salâhiyetleri tayin etmektedir.

On ikinci maddenin tesbit ettiği hüküm birinci madde ile tayin olunan mecburiyeti, hâsıl

olacak tereddütlü vaziyetlerden kurtarmak içindir. On üçüncü madde vazifesinde ihmal ve terahi gösterecek teşkilât memurlarını ikaz maksadile teklif olunmuştur.

Memleketimiz hakkında Türkiye dışında yapılan neşriyattan mühim bir kısmını umumî irfan kütüphanelerimizde muntazaman toplamak için Türkiyede yapılan ilmi taharriyatın neticeleri hakkında neşrolunan eserlerin de altışar nüshasının alâkadarlarca tevdi mecburiyeti, ondördüncü madde ile teklif ve bu eserlerin alâkasına göre tevzi olunacağı yerler ayrıca tayin edilmiştir.

On beşinci madde hükümetçe men veya musadere edilen matbualar hakkında ne suretle muamele yapılacağını göstermektedir.

On altıncı ve on yedinci maddeler ile bu kanunun istihdaf ettiği hizmetleri yapacak teşkilâtın kadrosu tayin edilmiş ve bütçeye yeni bir masraf ilâvesini icap ettirmemek için buna mukabil Devlet matbaası kadrosuna lüzumu bulunmayan bazı memuriyetler lâğvolunmuştur.

Maarif encümeni mazbatası

T. C.

Maarif encümeni

K. № 4

E. № 1/103

30-V-1934

Yüksek Reisliğe

Matbuaları toplama hakkında olup Başvekâletin 637/3 numaralı ve 18 mart 1934 tarihli tezkeresile Yüksek Meclise verilen ve encümenimize tevdi edilen kanun lâyihası Maarif vekili Hikmet Beyin huzurile tetkik olundu.

Memlekette çıkan bütün neşriyatın toplu olarak muayyen yerlerde bulundurulması ve bunların muntazaman fihristlerinin tanzim ve neşrini istihdaf eden bu kanun lâyihasını esas itibarile encümenimiz muvafık bulmuştur. Kanunun hedefi memlekette çıkan ve ikinci maddede sayılan matbuaları muayyen yerlerde toplayıp ve koruyup bunların fihristlerini neşretmektir. Yoksa bu kanun mevcut kütüphanelerimizin eser mevcutlarını çoğaltmak suretile onların zenginlenmesine çalışmak değildir. Bu sebeple 9 uncu maddede toplanması Hükümetçe teklif olunan matbua adedi yediden dörde indirilmiştir.

Diğer bazı maddelerde de maksada uygunluk bakımından bazı değişiklikler yapılmış ve hazırlanan kanun lâyihası Yüksek Meclisin tasvibine sunulmuştur.

Maarif En. Rs.

Bu kanunla düşünüle işin Maarif merkez teşkilâtında mevcut kütüphaneler müdürlüğü tarafından ve onun takviyesi suretile yapılmasına taraftarım

Nafi Atuf

Kâ.

Aza
Çankırı
Talât

Aza

Ankara

Aka Gündüz

Aza

Ordu

Hamdi

M. M.

Nafi Atuf Beyin fikrine iştirak ederim

Aza
Urfa
Refet

Aza

Nafi Atuf Beyin fikrine iştirak ederim
Osmanzade Hamdi

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye encümeni
K. № 45
Esas № 1/903

10-V-1934

Yüksek Reisliğe

Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 13-III-1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan (Matbuaları toplama) hakkındaki kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte gönderildiğini bildiren Başvekâletin 18 mart 1934 tarih ve 6/637 sayılı tezkeresi encümenimize de havale buyurulmuş olmakla Maarif vekili Beyin dahi hazır bulunduğu 7-V-1934 tarihli toplantımızda Maarif encümeninin olbaptaki mazbatası ile beraber okundu ve lâyiha tetkik olundu.

Bu günkü neşriyatın yarınki nesillere intikalinin temini ve atide zamanımıza ait tetkik ve tettebularada bulunacaklara müracaat mem-baları vücade getirilmesi şüphesiz millî bir vazifedir.

Dünyanın bütün medenî memleketlerinde bir çok seneler evvel başlamış olan bu hayırlı işe şimdiye kadar, bir çok sebepler dolayısıyla, başlayamamış olmamız memleket irfan hayatında hüznü mucip boşluklar vücade getirmiştir.!

Filhakika memleketimizde neşrolunan bazı eserlerin mevcudu tamamen ortadan kalktığı ve bazılarının ancak hususî ellerde kaldığı te-essürle görülmektedir.

Bu cümleden olarak millî idarenin en mühim mefkûre âbidesi olan «Hakimiyeti Milliye» gazetesinin koleksiyonu, mezkûr gazete idarehanesinin yanması sebebiyle ancak hususî bir ihtimam sahibinin himmeti eseri olarak tedarik olunabilmiştir. Arzulanan mülâhazalara binaen bu irfan boşluğunun bir an evvel doldurulması gayesini güden bu lâyiha esas itibarile kabule şayan görülmüştür.

Maddelerde aşağıda yazılı tadiller yapılmıştır:

1 — Birinci kanûn 1934 tenberi tab ve neşrolunan matbuaların dörder nüshasını tedarik ve maarif idarelerine teslim etmek alâkadarların bir çokları için pek müşkilâtı mucip olacağı gibi Maarif vekâletinin de bu işe me-

mur edeceği teşkilât henüz vücade getirilmemiş olması hasebile büyük bir faide temin eylemeyeceğinden matbuaların işbu lâyihanın kanuniyet kesbettiği tarihten itibaren teslimi başlanması muvafık görülmüştür. Bundan başka matbuat kanununa tevfiikan verilecek nüshalardan ayrı olarak küçükleri muzır neşriyat-tan koruma kanununa göre de iki nüshanın verilmesi mecburi olduğundan işbu kanunla itası lâzımgelen dört nüshanın bunlardan başka olduğu tasrih edilmek suretile birinci madde yazılmıştır.

Azadan Ahmet İhsan Bey matbuaların basanlar tarafından Maarif İdarelerine makbuz mukabilinde tesliminin pek çok müşkilâtı ve matbaa sahiplerinin beyhude meşğuliyetlerini mucip olduğunu dermeyan ile mevzubahs matbuaların Maarif idarelerince matbaalardan alınması teklifinde bulunmuş ise de teklifin ekseriyet kararına iktiran edememiş ve mumaileyh bu noktadan maddeye muhalif kalmıştır.

2 — İkinci maddenin son cümlesindeki « umumiyetle memleketin kültür hayatı ile alâkalı diğer bu gibi eserler » tabiri müphem görülerek bu gibi eserlerin Maarif vekâletince tesbit ve ilânı lüzumu şart koşulmuştur.

Bir sanat kıymetini haiz afişlerin dahi muhafazası lüzumu matbualar arasına sokulması muvafık görüldüğünden maddeye bunlar da ilâve edilmiş ve beşinci maddede bu hususa dair bulunan kayıt kaldırılmıştır.

3 — Matbuaların teslim müddeti on beş gün olarak kabul edilmiş ve bazı mahallerde yalnız Maarif memuru bulunabilmesi ihtimaline binaen matbuaların Maarif idarelerine teslim olunması hususu muvafık görülerek üçüncü madde o yolda yazılmıştır.

4 — Tarih ve sanat kıymetini haiz tahvil-lerle çeklerin, pullarla kıymetli kâğıtların muhafazası da lüzumlu görüldüğünden bu kabil matbuaların dahi iptal olunarak alâkadar vekâlet veya makamlarca Maarif vekâletine tev-

dii muvafık addolunmuştur.

5 — İşbu kanuna aykırı gidenler için ceza parasının elli lira olarak mutlak surette kabulü muvafık görülmeyerek bu cezanın beş lira ile elli lira arasında mütefavit olması kabul olunmuştur.

6 — Gazete, mecmua, risale ve kitaplar için müruru zaman müddetinin üç sene olması caiz görülmüş isede diğer matbualar için bu müddet çok fazla bulunduğundan bunlar hakkında müruru zaman müddeti bir sene olarak kabul edilmiştir. Diğer bazı cüzi tadilâtla tanzim olunan kanun lâyihasının Ulu Heyetin isabeti görüşüne arzına karar verilmiştir.

Yüksek Reisliğe arz olunur.

Da. E. Reisi	Reis V.	M. M.
Tekirdağ		Çanakkale
<i>Cemil</i>		<i>Şükrü</i>
Kâ.	Aza	Aza
	Malatya	Ordu
	<i>Muttalip</i>	<i>A. İhsan</i>
Aza	Aza	Aza
Zonguldak	Kütahya	Giresun
<i>Halil</i>	<i>Mehmet</i>	<i>A. Münir</i>
Aza	Aza	Aza
Antalya	Ordu	Zonguldak
<i>Rasih</i>	<i>İsmail</i>	<i>Rifat</i>

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
K. No. 33
Esas No. 1/903

20-V-1934

Yüksek Reisliğe

Matbuaları toplama hakkında Maarif vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 18-III-934 tarih ve 6/637 numaralı tezkeresile Büyük Millet Meclisine sunulan kanun lâyihası Maarif ve Dahiliye Encümenlerinin tadilleriyle birlikte vekâlet namına hazır bulunan Talim ve terbiye heyeti reisi İhsan Beyin izahatı da dinlenerek tetkik ve müzakere olundu.

Lâyiha hakkında Hükümetle diğer Encümenler tarafından serdedilen esbabı mucibede beyan olduğu üzere Türkiyede intişar eden bütün eserlerin muayyen yerlerde bulundurulması ve bunların muntazam fihristlerinin yapılarak umumun istifadesine konması Maarif ve irfan hayatı için lüzumu aşikâr olmakla beraber bu eserleri neşredenlerin, lâyihada yazılı miktarda nüshaları Maarif vekilliği emrine vermeğe mecbur tutulmaları ve böylece derleme işlerinin mahsus bir teşkilât marifetile idre edilmesi musip görülerek lâyiha encümeni-mizce de esas itibarile kabul edilmiştir.

Kanunun unvanındaki (toplama) tabiri cezaî mahiyette musadere gibi bir anlayış husule getireceği mülâhazasile ve (matbuanın) da açık türkçe ifade olunması maksadile değiştirilmesi tensip olunmuştur.

Birinci madde encümenince yeniden yazılmıştır. Bu madde Türkiyede her hangi bir vasıta ile olursa olsun basılıp neşredilen ve envarı diğer maddede gösterilen basmayazı ve resimlerin beş nüshasının mutlak olarak verilmesi mecburiyetini göstermekte olduğundan para mükabilinde veya bedava gibi kayıtlara lüzum görülmemiştir.

Maddede 1771 ve 1881 numaralı kanunların hükümlerinin mahfuz olacağı kaydı de fazla görülerek çıkarılmıştır. Çünkü bu lâyiha bahsedilen kanunlarla tearuz teşkil etmemektedir.

İkinci madde aynen kabul edilmiş olup yalnız kültür hayatile alâkalı olduğu Maarif Vekilliğince tesbit edilip bu maddede sayılan şeyler gibi Maarif emrine verilmesi mecburiyet altına alınacak basmayazı ve resimler hakkında vekilliğe verilen salâhiyetin, maddenin sonuna ayrıca bir fıkra halinde yazılması muvafık görülmüştür.

Üçüncü ve dördüncü ve beşinci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Altıncı madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

Yedinci madde encümenimizce tayyedil-

miştir. Maarif emrine verilmesi mecburiyet altına alınan basmayazı ve resimlerin neşrolunan nüshalarının verilenlerle aynı olması gayet tabiidir. Buna dair ayrıca bir hüküm konmakta tatbikatta bu basmayazı ve resimleri neşredenlerin daha nefis kâğıda bastırılan veya bir kısmı ciltli olanları varsa onlara da şamil olabileceği gibi bir telâkkiye meydan vermesi ihtimali bertaraf olunmuştur.

Maarif encümeninin tertip ettiği 8 inci madde aynen kabul edilmiştir.

Verilmesi mecburî tutulan basmayazı ve resimlerin beş nüsha olmasını encümenimiz muvafık görmüş ve bunların nereye dağıtılacağını da 9 uncu maddede tasrih etmiştir.

Lâyihanın 10 uncu maddesile Hükümetçe teklif edilip Maarif ve Dahiliye encümenlerince aynen kabul edilen hüküm kanunun tatbikına taallük ettiğinden ayrıca tasrihe lüzum olmayıp icabında bir talimatname ile bunları tesbit etmek mümkün görüldüğünden bu madde tayıyılmıştır.

On ikinci madde forma, cüz ve cilt halinde çıkarılan kitapların diğer basmayazılar gibi cüz ve forma halinde verilmesi mecburiyetini ifade ettiğinden kanunun tertibi itibarile ceza müeyyideden bahsolan maddeye takdimi tensip olunmuş ve o suretle maddenin yeri değiştirilmiştir.

Bu lâyihadaki mecburiyete riayet etmeyenler hakkında verilecek cezanın hafif para cezası olması esas itibarile kabul olunmuş ve en az miktar müruru zaman hakkındaki Türk ceza kanununun 102 nci maddesindeki umumî hükmünün cereyanı için 50 lir olarak gösterilmiştir.

Haklarında bu kanuna göre kanunî takip yapılmak lâzımgelenler için kabul edilen cezanın nevine göre kabahat sayılan bu suç hakkında sulh mahkemeleri hüküm vermeğe salâhiyetli olduklarından Maarif idarelerinin verecekleri müzekkere üzerine Sulh mahkemelerince kanunda yazılı cezanın hükmolunacağı tabii olup maddenin yazılışından bu suretle muamele olunacağı anlaşılır.

Para cezası ile beraber verilmeyen basmayazı ve resimlerin aynen tedarik ve itasına da hükmolunması kanunun istihdaf ettiği esas maksadı temin edeceğinden ayrıca bu husus maddede tasrih kılınmıştır.

Dahiliye encümenince 13 üncü madde ile bu lâyihada müruru zaman hakkında bir hüküm konmasına encümenimiz iştirak etmemiştir. Bundan evvelki madde ile kabul edilen hafif para cezası miktarına göre basmayazı ve resimleri vermeyenlerin suç sayılan hareketler için umumî hükümlere göre müruru zaman müddeti iki sene olduğundan ve bu da maksadı temin etmekte bulunduğundan ayrı bir hüküm konmasına mahal görülmeyerek 13 üncü madde tayıyılmıştır.

14 üncü madde Türkiyede hafriyat için izin alan yabancı mütehasıs ve âlimlerin yaptıkları hafriyat üzerine kendi memleketlerin de çıkaracakları eserlerin muayyen nüshalarını vermeğe mecbur tutulmaları ve bunun içinde kendilerinden yazılı bir taahhüt alınması encümenimizce de muvafık görülmüştür. Ancak bu mecburiyete bir müeyyide olmak üzere hilâfı harekette bulunanlara bir daha Türkiyede hafriyat için izin verilmemesi kaydinin tayıyını encümen münasip bulmuştur. Çünkü evvelce yaptıkları hafriyat üzerine eser neşredip vermeyenler tekrar Türkiyeye gelerek hafriyat yapmak isterlerse kendi haklarında müruru zaman haddine balığ müddet geçmemişse kanunî takibat yapılmak mümkün olduğu gibi bu imkân zail olduğu takdirde hafriyatın yapılamamasını intaç edecek surette hiç izin verilmemek keyfiyetile evvelki hafriyat üzerine neşredilen eserlerin alınamamasının tevhit edeceği zarar mukayese olunduğu takdirde icabında ikinci ihtimalin para ile tedariki mümkün olduğuna göre hafriyat yapılmasına izin vermemek tarzının kabulünde bir faide mülâhaza olunamamıştır.

Lâyihanın 15 inci maddesi aynen kabul olunmuştur.

16 ve 17 nci maddeler bu kanunun tatbiki için Maarif vekâletinde bir teşkilât vücude getirileceğini ve bunun için kadronun gösterildiğinden bâhis bulunmaktadır. Encümenimiz böyle bir teşkilâtın lüzum ve zaruretine kail olmakla beraber taknin usulü noktasından bu hükümlerin ayrı bir lâyiha ile tanzim edilmesinin muvafık olacağını mülâhaza etmiştir ve bu sebeple de lâyihanın bu maddelerini tayıytmıştır.

Nitekim 2314 numaralı kanunla Temyiz mahkemesinde ihdas edilen raportörlüğün kadro

ve maaşları 2225 numaralı bir kanunla tesbit olunmuştur.

Lâyiha Bütçe Encümenine de havale edilmiş bulunduğundan Encümenimizin tayyettiği 16 ve 17 nci maddelerin serdedilen mülâhazalara göre ayrı bir lâyiha halinde tesbit edileceği şüphesiz görülmüştür.

Sebepleri yazılı değişikliklerle kabulüne Encümenimizin ittifakla karar verdiği bu lâyiha havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi

olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Ad. En. Reisi	M. M.	Kâ.
Çorum	Kocaeli	Trabzon
<i>Münir</i>	<i>Salûhattin</i>	<i>Raif</i>
Aza	Aza	Aza
Antalya	Çanakkale	Kocaeli
<i>Haydar</i>	<i>Osman Niyazi</i>	<i>Ragıp</i>
Aza	Aza	Aza
Erzincan	Antalya	Balıkesir
<i>Abdülhak</i>	<i>Numan</i>	<i>Vasfi</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 123
Esas No. 1/903

27 - V - 1934

Yüksek Reisliğe

Matbuaları toplama hakkında Maarif vekilliğince hazırlanan kanun lâyihasının Yüksek Meclise gönderildiğine dair olan Başvekâletin tezkeresi ile Maarif, Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları Maarif vekili Beyin huzurunda encümenimizce de müzakere ve tetkik edildi.

Lâyihanın, memlekette çıkan bütün neşriyatın toplu olarak muayyen yerlerde bulundurulması ve bunların muntazam fihristlerinin tanzim ve neşri suretile memleketimizde ilim hareketlerinin ve inkişaflarının seyrini takip ve yakın tarihimize hakkında vesika olabilecek bütün neşriyatı tetkik etmek isteyenlere imkân hazırlamak maksadile teklif olunduğu ve bu suretle neşrolunacak umumî ve tasnifli fihristlerle bir taraftan da memleketimizdeki neşriyat hayatından bütün cihanın haberdar edilmesi istihdaf edildiği anlaşılmıştır.

Bu maksatla hazırlanan kanun lâyihası, heyeti umumiyesile encümenimizce de kabul edilmiş ve Adliye encümeninin hazırladığı metin üzerinden maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ve 13 üncü maddeler Adliye encümeninin kabul ettiği şekilde encümenimizce de kabul edilmiştir.

Adliye encümeni, Hükümet teklifinin 16 ve 17 inci maddelerinin teşkilâta taallük etmesi itiba-

rile ayrı bir kanunla tedvin olunması ve buna binaen mezkûr maddelerin lâyihadan çıkarılması lâzımgüleceği mütaleasında bulunmuş ise de işbu teşkilâtın bu kanunla yakından alakası bulunduğunu gören encümenimiz bu maddelerin işbu lâyihaya aşağıda yazılı olan şekilde ilâvesini münasip görmüş ve mezkûr maddelere bağlı A cetvelinden tahsisatı umumî bütçeye ithal edilmiş ve kadrosu D cetveline konulmuş bulunan 30 lira ücretli bir hademe tahsisatını çıkarmıştır.

Bu esaslara göre hazırlanan kanun lâyihası bütçeye taallük eden hükümleri ihtiva etmek itibarile müstacclen ve tercihan müzakere edilme üzere Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Bayazıt
<i>M. Şeref</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Ihsan</i>
Kâtip		
Tokat	Bursa	Çorum
<i>Süreyya</i>	<i>Dr. Galip</i>	<i>Mustafa</i>
Erzurum	İstanbul	İzmir
<i>Aziz</i>	<i>Sadettin</i>	<i>Kâzım</i>
Manisa	Sivas	Konya
<i>Turgut</i>	<i>Rasim</i>	<i>A. Muzaffer</i>
Giresun	Yozgat	
<i>Kâzım</i>	<i>S. Sırrı</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Matbuaları toplama kanunu
lâyhası*

MADDE 1 — 1 kânunusani 1934 tarihinden itibaren Türkiye dahilinde, bedel mukabilinde veya bedava neşretmek maksadile, her türlü tabı usullerile bu kanunun ikinci maddesinde sayılan matbualardan birini basanlar bastıkları her matbuadan yedi nüshayı Maarif vekâleti emrine vermeğe mecburdurlar.

Matbaacıların 25 - VII - 1931 tarihli ve 1881 numaralı kanun mucibince buldukları yerin en büyük mülkiye memuru ile Cümhuriyet müddeiumumisine vermeğe mecbur oldukları nüshalar bundan harihtir.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince verilmesi mecburî olan matbualar şunlardır: Hangi dilde olursa olsun gazeteler, ajans tebliğleri, mecmualar, kitaplar, risaleler, tahsil tezleri, haritalar, atlaslar; tablolar, gravürler, her çeşit resimler; plânlar, krokiler; destan ve şarkı mecmuaları ve musiki notaları; tiyatro piyesleri ve koreografiler; cemiyet ve şirketlerin neşredilen raporları; her nevi kataloglar; her nevi takvimler; yıllıklar, agenda ve muhtıralar ve umumiyetle memleketin kültür hayatı ile alakalı diğer bu gibi eserler.

MADDE 3 — Yukarıki maddelerde yazılı eserler hemen basılmaları akabinde Maarif ve

MAARİF ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Matbuaları toplama kanunu
lâyhası*

MADDE 1 — 1 kânunusani 1934 tarihinden itibaren Türkiye dahilinde, bedel mukabilinde veya bedava neşretmek maksadile, her türlü tabı usullerile bu kanunun 2 nci maddesinde sayılan matbualardan birini basanlar bastıkları her matbuadan dört nüshayı Maarif vekâleti emrine vermeğe mecburdurlar.

Matbaacıların 25 - VII - 1931 tarihli ve 1881 numaralı kanun mucibince buldukları yerin en büyük mülkiye memuru ile Cümhuriyet müddeiumumisine vermeğe mecbur oldukları nüshalar bunlardan harihtir.

MADDE 2 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Yukarıki maddede yazılı eserler basılır basılmaz Maarif vekâletinin bu işle

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Matbuaları toplama kanunu
lâyhası*

MADDE 1 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren Türkiye dahilinde, bedeli mukabilinde veya bedava neşretmek maksadile, her türlü tabı usullerile, ikinci maddede sayılan matbuaları basanlar bunların dört nüshasını, 7 temmuz 1927 tarih ve 1117 sayılı ve 25 mayıs 1931 tarih ve 1881 sayılı kanunlarla verilmesi lâzımgelen nüshalardan ayrı olarak bastırانların hesabına olmak üzere Maarif vekâletinin emrine vermeğe mecburdurlar.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince verilmesi mecburî olan matbualar bunlardır:

Hangi dilde olursa olsun gazeteler, ajans tebliğleri, mecmualar, kitaplar, risaleler, tahsil tezleri, haritalar, atlaslar, tablolar, gravürler, her çeşit resimler, sanat kıymetini haiz afişler, prospektüsler, plânlar, krokiler, destan ve şarkı mecmuaları ve musiki notaları, koreografiler ve tiyatro piyesleri, cemiyet ve şirketlerin neşredilen raporları, her nevi kataloglar, her nevi takvimler, yıllıklar, ajanta ve muhtıralar ve umumiyetle memleketin kültür hayatı ile alakalı olduğu Maarif vekâletince tesbit ve ilân olunacak diğer bu gibi eserler.

MADDE 3 — Yukarıki maddede yazılı eserler azamî on beş gün içinde Maarif vekâletinin

**ADLIYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Basma yazı ve resimleri derleme kanunu lâyihası

MADDE 1 — Türkiyede her türlü baskı usullerile basılıp neşredilen ikinci maddede yazılı basmayazı ve resimler basanlar bunların beş nüshasını Maarif vekâletinin emrine vermeğe mecburdurlar.

MADDE 2 — Birinci maddeye göre verilmesi mecburî olan basmayazı ve resimler şunlardır:

Gazeteler, ajans tebliğleri, mecmualar, kitaplar, risaleler, tahsil tezleri, haritalar, atlaslar, tablolar, gravürler, her çeşit resimler, sanat kıymetini haiz afişler, prospektüsler, plânlar, kroki-ler, destan ve şarkı mecmuaları, musiki notaları, koreografiler ve tiyatro piyesleri, cemiyet ve şirketlerce neşredilen raporlar, her çeşit kataloglar, takvimler, yıllıklar, acenta ve muhtıralar.

Memleketin kültür hayatı ile alâkası olduğu Maarif vekill-iğince tesbit ve ilân olunan eserler de bu mecburiyete tâbi tutulabilir.

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin teklifi aynen

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

MADDE 1 — Adliye encümeninin 1 inci maddesi aynen kabul

MADDE 2 — Adliye encümeninin 2 inci maddesi aynen kabul

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin 3 üncü maddesi aynen kabul

Hü.

kâletinin bu işlerle alâkalı teşkilâtına ya doğrudan doğruya makbuz mukabilinde verilecek veya taahhütlü olarak posta ile gönderilecektir.

MADDE 4 — Hükûmetçe mahrem tutulan neşriyat müstesna olmak üzere, resmî matbaalar veya resmî müesseseler tarafından çıkarılan matbualar da bu kanun hükmüne tâbidir.

MADDE 5 — Tevdi mecburiyetinden müstesna tutulan matbualar şunlardır:

a) Resmî dairelerin cetveller, defterler, makbuzlar, formüller, başlıklı kâğıt ve zarflar gibi her nevi hizmet evrakı,

b) Ticarethanelere, şirketlere, fabrikalara mahsus tarifeler, etiketler, faturalar, defterler, ilânlar gibi ticarî matbualar. (Ancak her nevi resimli afişler ve prospektüslerle bir sanat kıymetini haiz diğer matbualar birinci maddedeki hükümlere tâbidir),

e) Davet tezkereleri, kart dövizitler, adres ve ilân kartları, başlıklı mektup kâğıt ve zarfları, lokantalara mahsus yemek listeleri gibi şahsî matbualar, her nevi biletler, tahvilât, hisse senetleri ve pullar ve umumiyetle naktî evrak.

MADDE 6 — Tadilen veya aynen tekrar tabolunan, hatta yalnız kabı değişen eserlerin de tekrar verilmesi mecburidir.

Mf. E.

alâkalı teşkilâtına gönderilmek üzere makbuz mukabilinde mahalli maarif müdürlüğüne verilecektir.

MADDE 4 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

Da. E.

bu işle alâkalı teşkilâtına gönderilmek üzere makbuz mukabilinde mahallî maarif idarelerine verilecektir.

MADDE 4 — Hükûmetçe mahrem tutulan neşriyat müstesna olmak üzere, resmî matbaalar veya resmî müesseseler tarafından çıkarılan matbualar da bu kanun hükmüne tâbidir.

Tahviller, çekler ve pullarla kıymetli kâğıtlar iptal olunarak alâkadar vekâlet daire ve müesseseler tarafından Maarif vekâletine tevdi olunur.

MADDE 5 — Tevdi mecburiyetinden müstesna tutulan matbualar şunlardır:

A) Resmî dairelerin cetvelleri, defterleri, makbuzları, formüller, başlıklı kâğıt ve zarfları gibi her nevi hizmet evrakı;

B) Ticarethanelerin, şirketlerin, fabrikaların tarife, etiket, fatura defteri, ilân gibi ticarî matbuaları;

C) Davet tezkereleri, kart dövizitler, adres ve ilân kartları, başlıklı mektup kâğıt ve zarfları, lokantaların yemek liste kâğıtları gibi şahsî matbualar ve her nevi biletler.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi benimsenmiştir.

Ad. E.

B. E.

MADDE 4 — Hükümetçe mahrem tutulan neşriyat müstesna olmak üzere resmî matbalar veya resmî müesseseler tarafından çıkarılan basmayazı ve resimler de bu kanun hükmüne tâbidir.

Tahviller, çekler ve pullarla kıymetli kâğıtlar da üzerlerine iptal edildiği işaret edilerek ait olduğu vekâlet, daire ve müesseseler tarafından üçüncü maddede yazılı teşkilâta verilir.

MADDE 5 — Birinci maddede yazılı mecburiyetten aşağıda gösterilen basmayazı ve resimler müstesnadır:

a) Resmî dairelerin cetvelleri, defterleri, makbuzları, formleri, başlıklı kâğıt ve zarfları gibi her türlü hizmet evrakı,

b) Ticarethanelerin, şirketlerin ve fabrikaların tarife, etiket, fatura, defter, ilân gibi basmayazı ve resimleri,

c) Davet tezkereleri, kartvizitler, adres ve ilân kartları, başlıklı kâğıt ve zarflar ve lokantaların yemek listeleri gibi şahsî basmayazı ve resimler ve her nevi biletler.

MADDE 6 — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen

MADDE 4 — Adliye encümeninin 4 üncü maddesi aynen kabul

MADDE 5 — Adliye encümeninin 5 inci maddesi aynen kabul

MADDE 6 — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul

Hü.

MADDE 7 — Verilen nüshalar satışa çıkarılan nüshalarının aynı olmak lâzımdır.

MADDE 8 — Türkiyede mütemekkin hakikî veya hükmi şahıslar tarafından, Türkiyede neşredilmek üzere, ecnebi memleketlerde bastırılarak Türkiyeye ithal edilen eserler dahi işbu kanunun hükümlerine tâbidir.

MADDE 9 — Bu kanun mucibince toplanacak eserler şu suretle tevzi olunur:

1 nüsha Büyük Millet Meclisi kütphanesine;

2 nüsha Millî kütüphaneye (Teşkil olununcaya kadar Matbuat toplama müdürlüğünde muhafaza olunur),

1 nüsha Ankara umumî kütüphanesine;

1 nüsha İstanbul umumî kütüphanesine;

1 nüsha İstanbul üniversitesi kütüphanesine;

1 nüsha Matbuat umum müdürlüğü kütüphanesine.

MADDE 10 — Maarif vekâleti verilmesi mecburî kitapların alâkadarları tarafından vakitinde muntazam surette verilip verilmediğini kendi teşkilâtı vasıtasile kontrol eder.

Mf. E.

MADDE 7 — Verilen nüshalar çıkarılan nüshaların aynı almak lâzımdır.

MADDE 8 — Türkiyede mütemekkin hakikî veya hükmi şahıslar tarafından, Türkiyede neşredilmek üzere, ecnebi memleketlerde bastırılarak Türkiyeye ithal edilen eserler dahi işbu kanunun hükümlerine tâbidir. Ancak bu türlü eserleri üçüncü maddeye göre Hükûmete vermekle bu eserlerin Türkiyedeki nâsirleri mükelleftir.

MADDE 9 — Bu kanun mucibince toplanacak eserler şu suretle tevzi olunur:

1 nüsha Ankara umumî kütüphanesine,

2 nüsha Millî kütüphaneye (Teşkil olununcaya kadar Matbuaları toplama idaresinde muhafaza olunur),

1 nüsha İstanbul Üniversitesi kütüphanesine,

MADDE 10 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

Da. E.

MADDE 7 — Maarif encümeninin teklifi benimsenmiştir.

MADDE 8 — Maarif encümeninin teklifi benimsenmiştir.

MADDE 9 — Maarif encümeninin teklifi benimsenmiştir.

MADDE 10 — Hükûmetin teklifi benimsenmiştir.

Ad. E.

MADDE 7 — Hükümetin 8 inci maddesi aynen

MADDE 8 — Bu kanuna göre derlenecek eserler aşağıda yazılı yerlere verilir:

- a) İki nüsha Millî kütüphaneye (Bu kütüphane teşkil olununcaya kadar derlenen basma yazı ve resimler Maarif vekilliğinin bu işe memur edilen teşkilâtı tarafından hıfzolunur),
- b) Bir nüsha Ankara umumî kütüphanesine,
- c) Bir nüsha İstanbul Üniversitesi kütüphanesine,
- d) Bir nüsha İstanbul umumî kütüphanesine.

MADDE 9 — Forma forma, cüz cüz veya cilt cilt çıkarılan kitap ve sair basmayazı ve resimlere ait mecburiyetler de her forma, cüz veya cildin çıkarılan nüshalarının verilmesi suretile ifa olunur.

MADDE 10 — Verilmesi mecburî olan basma yazı ve resimleri müddeti içinde vermeyenlar Maarif idaresinin müzekkeresi üzerine mahkemece elli liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasile cezalandırılır ve vermediği basmayazı ve resimleri aynen vermesine de hükmolunur.

B. E.

MADDE 7 — Maarif encümeninin 8 inci maddesi aynen kabul

MADDE 8 — Adliye encümeninin 8 inci maddesi aynen kabul

MADDE 9 — Adliye encümeninin 9 uncu maddesi aynen kabul

MADDE 10 — Adliye encümeninin 10 uncu maddesi aynen kabul

Hü.

MADDE 11 — Verilmesi mecburî olan matbuaları en geç on beş gün içinde vermeyenler hakkında Maarif vekâletinin talebi üzerine elli lira ağır para cezası hükmolunur ve bundan başka vermedikleri yedi nüsha dahi kendilerine tazmin ettirilir.

MADDE 12 — Forma forma, cüz cüz veya cilt cilt çıkarılan kitaplara ait verilmesi mecburî nüshalar her forma, cüz veya cilt satılığa çıkarıldıkça verilecektir.

MADDE 13 — Basıldığından itibaren üç sene müddetle takip edilmeyen eserler müruru zamana tâbidir. Ancak bu vaziyet alâkadar memurun ihmalden ileri gelmişse bu kabîl eserler yedişer nüsha olarak kendisine tazmin ettirilir.

Mf. E.

MADDE 11 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Forma forma, cüz cüz veya cilt cilt çıkarılan kitaplara ait verilmesi mecburî nüshalar her forma, cüz veya cilt çıkarıldıkça verilecektir.

MADDE 13 — Basıldığından itibaren üç sene müddetle takip edilmeyen eserler müruru zamana tâbidir. Ancak bu vaziyet alâkalı memurun ihmalden ileri gelmişse kanunen icap eden diğer cezalardan başka bu kabîl eserler dörder nüsha ola-

Da. E.

MADDE 11 — Verilmesi mecburî olan matbuaları müddeti içinde vermeyenler hakkında Maarif vekâletinin talebi üzerine beş liradan elli liraya kadar para cezasına ve başkaca da vermedikleri dört nüshanın aynen tedarikine hükmolunur.

MADDE 12 — Maarif encümeninin teklifi benimsenmiştir.

MADDE 13 — Bastırıldıklarından itibaren üç sene içinde takip edilmeyen gazete, mecmua, risale ve kitaplar müruru zamana tâbidir. Diğer matbualar hakkında bu müddet bir senedir. Bu vaziyet alâkalı memurun ihmalden ileri gelmiş-

Ad. E.

MADDE 11 — Usulü daire-sinde aldıkları ruhsatnamelerle Türkiyede hafriyat yapan yabancı mütehassıs ve âlimler yaptıkları bu hafriyata ait olarak Türkiye dışında bastırıp neşrettirdikleri eserlerin altı nüshasını Maarif vekillîği emrine vermeğe mecburdurlar. Bu gibilere hafriyat için izin verildiği sırada bu madde hükmüne riayet edeceklerine dair kendilerinden yazılı taahhüt almır.

Bu maddeye göre Maarif vekillîği emrine verilen nüshalar aşağıda yazılı yerlere dağıtılır:

a) İki nüsha Millî kütüpaneye, (Bu kütüpane teşkil olununcaya kadar Maarif vekillîğinin derleme işlerini görece teşkilâtı tarafından hıfzolunur),

b) Bir nüsha Ankara umumî kütüpanesine.

c) Bir nüsha Maarif vekillîği müzeler dairesi kütüpanesine,

d) Bir nüsha İstanbul Asarî atika müzeleri kütüpanesine,

e) Bir nüsha Türk tarihi tetkik heyeti kütüpanesine.

MADDE 12 — Hükümetçe menolunan ve musadere edilen basmayazı ve resimlerin beş nüshası bu işe memur makamlar tarafından Maarif vekillîği emrine teslim olunur. Şu kadar ki açıkta tutulması caiz görülmeyen böyle basmayazı ve resimler kilit altında ayrıca muhafaza olunur.

B. E.

MADDE 11 — Adliye encümeninin 11 inci maddesi aynen kabul

MADDE 12 — Adliye encümeninin 12 inci maddesi aynen kabul

MADDE 13 — Bu kanunda gösterilen vazifeleri yapmakla beraber derlenen eserleri teslim almak, tasnif, kayıt ve muhafaza etmek ve her nevi kitabiyat fihristlerini tanzim ve neşretmek işleri ile uğraşmak üzere derece, adet ve maaşları (1)

Hü.

Mf. E.

Da. E.

rak kendisine tazmin ettirilir.

se kanunen icap eden cezanın tatbikından başka işbu esasların dörder nüshası aynen tedarik ettirilir.

MADDE 14 — Usulü daire-sinde aldıkları ruhsatnamelerle Türkiye dahilinde hafriyat yapan ecnebi mütehassıs ve âlimler yaptıkları bu hafriyata ait olarak Türkiye haricinde tabı ve neşrettirdikleri eserlerin altı nüshasını Maarif vekâleti emrine vermeğe mecburdurlar. Bu gibilere hafriyat için ruhsat verildiği sırada bu madde hükmüne riayet edeceklerine dair kendilerinden taahhütname almır. Taahhüt hilâfında hareket edenlere bir daha Türkiyede hafriyat için ruhsat verilmez.

Bu madde mucibince Maarif vekâleti emrine verilen altı nüsha şu suretle tevzi edilir :

1 nüsha Büyük Millet meclisi kütüphanesine,

1 nüsha Millî kütüphaneye (Teşkil olununcaya kadar Matbuat toplama müdürlüğünde muhafaza olunacaktır),

1 nüsha Ankara umumî kütüphanesine,

1 nüsha Maarif vekâleti müzeler dairesi kütüphanesine,

1 nüsha İstanbul Asarı atika müzeleri kütüphanesine.

1 nüsha Türk tarihi tetkik cemiyeti kütüphanesine.

MADDE 15 — Hükümetçe men veya musadere edilen matbuaların yedi nüshası dahi bu işe memur makamlar tarafından Maarif vekâletine tevdi olunur. Ancak açıkta tutulması caiz olmayan böyle matbualar kilit altında ayrıca muhafaza olunur.

MADDE 14 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Hükümetin teklifi benimsenmiştir.

MADDE 15 — Olduğu gibi kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Kanunen toplatılan matbuaların dahi dört nüshası bu işe memur makamlar tarafından Maarif vekâletine tevdi olunur. Bunlardan açıkta tutulması caiz olmayanlar hususî surette muhafaza edilir.

Ad. E.

B. E.

numaralı cetvelde gösterilen memurlar, 2287 numaralı kanunun 23 üncü maddesine bağlı cetvelin Maarif daireleri kısmına ilâve olunmuştur.

MADDE 14 — 1452 numaralı kanunun 2 nci maddesine bağlı cetvelin Maarif vekâleti kısmında Devlet matbaası kadrosundan derece, adet ve maaşları (2) numaralı cetvelde gösterilen memuriyetler kadrodan çıkarılmıştır.

Hü.

MADDE 16 — Bu kanun mu-
cibince Maarif vekâleti emrine
verilecek eserleri teslim almak,
tasnif ve kaydetmek, kütüpane-
lere dağıtmak, her nevi kitabi-
yat fihristleri tanzim ve neşret-
mek işlerle meşgul olmak üze-
re Maarif vekâletine bağlı, kad-
rosu bu kanuna merbut (A)
cetvelinde gösterilen bir teşki-
lât vücade getirilmiştir.

MADDE 17 — 18 - V - 1929
tarih ve 1452 numaralı maaşlar-
ın tevhit ve teadülüne ait ka-
nuna merbut 2 numaralı cet-
velde Devlet matbaasına ait
olup bu kanuna bağlı (B) işa-
retli cetvelde yazılı memuriyet-
ler lâğvedilmiştir.

MADDE 18 — Bu kanun neş-
ri tarihinden itibaren meridir.

MADDE 19 — Bu kanunun
icrasına İcra Vekilleri Heyeti
memurdur.

13 - III - 1934

Bş. V. Ad. V. M. M. V.
İsmet Ş. Saracoğlu Zekâi
Da. V. Ha. V. Mal. V.
Ş. Kaya Dr. T. Rüştü Fuat
Mf. V. Na. V. İ. V.
Hikmet Ali M. Celâl
S. İ. M. V. G. İ. V. Zr. V.
Dr. Refik Ali Rana Muhlis

Mf. E.

MADDE 16 — Olduğu gibi
kabul edilmiştir.

MADDE 17 — Olduğu gibi
kabul edilmiştir.

MADDE 18 — Olduğu gibi
kabul edilmiştir.

MADDE 19 — Olduğu gibi
kabul edilmiştir.

Da. E.

MADDE 16 — Hükûmetin
teklifi benimsenmiştir.

MADDE 17 — Hükûmetin
teklifi benimsenmiştir.

MADDE 18 — Hükûmetin
teklifi benimsenmiştir.

MADDE 19 — Hükûmetin
teklifi benimsenmiştir.

Ad. E.

B. E.

**MADDE 13 — Hükümetin
18 inci maddesi aynen**

**MADDE 14 — Hükümetin
19 uncu maddesi aynen**

**MADDE 15 — Hükümetin
18 nci maddesi aynen kabul**

**MADDE 16 — Hükümetin
19 uncu maddesi aynen kabul**

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

A - Cetveli

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
7	Matbuat toplama müdürü	1	55
11	Tetkik memuru	1	30
12	Tasnif memuru	1	25
17	Kâtip	1	14
Hademe	(Ücret)	1	30

B - Cetveli

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
12	İmalât şefi	1	25
12	Satış memuru	1	25
14	İmalât şefi refiki	1	20
14	Tahsildar	1	20
17	Cari hesap ve sipariş memuru	1	14
19	Mamul eşya ambar kâtibi	1	10
19	Ham eşya ambar kâtibi	1	10

Bütçe encümeninin tadiline bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
7	Derleme müdürü	1	55
11	Tetkik memuru	1	30
12	Tasnif memuru	1	25
17	Kâtip	1	14

[2] NUMARALI CETVEL

14	Hesap memuru	1	20
14	Evrak ve dosya memuru	1	20
12	İmalât şefi	1	25
14	Ustabaşı	1	20
17	Cari hesap ve sipariş memuru	1	14
19	Mamul eşya ambar kâtibi	1	10
19	Ham eşya ambar kâtibi	1	10
17	Kâtip	1	14

